

Windpark Rubeerdijk

Verslag Omgevingsraad Windpark Rubeerdijk- Bijeenkomst 3

Datum: 23 mei 2024

Tijd: inloop vanaf 18:45 u, start om 19:00 tot 21:15 uur

Plaats: Gemeenschapshuis St. Antonius, Kerkstraat 84 Lepelstraat

Aanwezig:

- 7 omwonenden
- twee leden namens Stichting Brabantse Wal,
- een lid van STEB,
- Een lid van Energiecoöperatie Duurzaam Steenbergen
- twee medewerkers van Pure Energie: Stan Hellegers (notulist) en Truus Harkes (voorzitter)

Opening

Elf afwezigen, waarvan zeven onverwacht.

Truus stuurt lijst contactgegevens opnieuw rond vanwege enkele wijzigingen.

De onderwerpen van vandaag zijn:

1. Onderzoeksdocument
2. Voorstel agenda komende drie keer incl vandaag
3. Vervolgproces bij initiatiefnemer en bij overheid.

We hebben diverse mails ontvangen die we behandelen bij het onderwerp waar ze bij horen:

1. geluid van het hoogspanningsstation meenemen in onderzoek
2. luchtstroming onderzoeken
3. diverse vragen bij het ecologische onderzoek

Verslag Omgevingsraad 2: Goedgekeurd. Een correctie: op pagina 2 staat STER genoemd als partij bij het praten over lokaal eigendom. Bedoeld werd: Duurzaam Steenbergen.

Stand van zaken

De nieuwsbrief met daarin de link naar het verslag van de vorige keer is verstuurd.

Volgende week weer overleg gemeente. Bij de gemeente is nog geen speciale projectleider voor duurzame-energieprojecten aangesteld voor zover wij weten. We hebben goed contact met ambtenaren, alleen hebben die dit project niet specifiek in hun takenpakket.

Vorige keer hebben we op het eind gesproken over de behoefte om onderwerpen gestructureerd en binnen de tijd te bespreken terwijl sommige onderwerpen zo belangrijk zijn dat je ze niet kan afraffelen. Niet iedereen weet evenveel van de onderwerpen af en iedereen moet vragen kunnen stellen zodat ze goed geïnformeerd hun mening kunnen geven.

Een van de voorstellen om hiermee om te gaan was een extra bijeenkomst voor het beantwoorden van vragen over thema's die met gezondheid en leefbaarheid te maken hebben. Daar waren vier mensen in geïnteresseerd. De bijeenkomst is op 16 mei geweest. Onderwerpen die daar besproken zijn: geluid, slagschaduw en het onderzoek daarnaar, lokaal eigendom en hoe werkt het met schadevergoeding (nadeelcompensatie).

Een deelnemer is zeer beducht op slagschaduw ook in de tuin. Dat het wettelijk maar zes uur per jaar op de gevel mag zijn, was wel een geruststelling, maar hij hoopt dat uit het onderzoek veel meer duidelijk wordt hoeveel slagschaduw er in zijn tuin kan komen. Een ander vult aan dat een half uur slagschaduw precies als je op een zonnige ochtend je kopje koffie wil drinken toch nog steeds teveel is.

Actie PE: link naar landelijke conceptnormen voor windmolens naar alle deelnemers sturen.

Windpark **Rubeerdijk**

Een andere manier om de vaart in de vergadering te houden is een flipover om vragen even op te parkeren zodat ze nu wel even overgeslagen kunnen worden, maar niet vergeten. Een foto van het vel dat bij deze vergadering is gevuld, zit onderaan het verslag.

Voorstel agenda komende drie omgevingsraden

Agenda vandaag en komende twee keer. Als pdf gestuurd.

De aanwezigen zijn akkoord. We sturen vooraf informatie zodat ook mensen die er niet bij kunnen zijn zich kunnen voorbereiden en opmerkingen en vragen kunnen sturen aan Pure Energie.

Extra onderwerpen die een plek moeten krijgen op de agenda van de bijeenkomst in juli:

- Gezondheidseffecten die nu al optreden door de stress en de zorgen, maar ook door tweespalt in de gemeenschap. Hoe kan je het gesprek voeren?
- Metingen nadat de windmolens er staan om te kunnen kijken of klachten terecht zijn. Maken ze teveel geluid; kan er dan ingegrepen worden?
- Gezondheidseffecten door geluid, slagschaduw, slapeloosheid, vervuiling door slijtage of lekkage. Wat is waar en wat is niet waar?

Het gesprek komt ook op de landelijke politieke ontwikkelingen. Heeft de stellingname tegen wind op land in het hoofdlijnenakkoord invloed op jullie plan?

Antwoord: dat is nog niet te zeggen. Er is nog geen kabinet en nog geen minister die het kan vormgeven in een wet die dan nog door het parlement moet. Tegelijk spraken de partijleiders uit dat ze bestaande afspraken willen respecteren. Zoals die in de Regionale Energie Strategie zijn vastgelegd. Wij gaan er van uit dat we verder kunnen met dit plan.

Onderzoeksdocument

Bij het onderzoek naar geluid: Nemen we het mogelijke geluid van het nog te bouwen hoogspanningsstation mee in geluidsonderzoek?

A: ja, de onderzoeker weegt alle factoren mee. Ook van het nog te bouwen hoogspanningsstation, op basis van de gegevens die op het moment van het onderzoek bekend zijn. Deze vraag sluit aan bij een eerdere opmerking over het meenemen van geluid van schepen op het kanaal. Ook die zullen meegenomen worden in het geluidsonderzoek.

-Wordt luchtstroming ook onderzocht?

A: nee, er is geen reden om bij een klein windpark als deze aan te nemen dat er een waarneembaar effect is. Het is onderzocht en het blijkt dat er bij hele grote windparken, heel lokaal temperatuurverschillen en luchtveranderingen waar te nemen zijn bij specifieke weersomstandigheden.

-Wordt luchtvervuiling door bijvoorbeeld slijtage wel verplaatst door de beweging van de wieken?

A: Dit bespreken we bij het thema gezondheid (in juli).

Bij het onderzoek naar slagschaduw: meer inzicht nodig over wat zes uur slagschaduw per jaar op een gevel betekent.

Het onderzoeksresultaat wordt weergegeven in verschillende contouren op een kaart. De belangrijkste contour is die tot waar het hele windmolenpark naar verwachting meer dan zes uur slagschaduw per jaar gaat geven. Per windmolen is dat een soort vliedervorm. In een windpark overlappen die elkaar deels.

Windpark Rubeerdijk

In het onderzoeksdocument staat ook een contour van 16 uur slagschaduw. Waarom deze contour is opgenomen kon tijdens het overleg nog niet goed worden uitgelegd. Er is geen juridische basis voor. Hier komen we 25 juni op terug.

Daarnaast wordt er per meetpunt een slagschaduwkalender opgeleverd. Voor die woning zie je dan de verwachting over een heel jaar wanneer slagschaduw kan optreden. Het moet uiteraard dan wel zonnig weer zijn op het moment dat de zon achter de wieken staat.

Nadat de resultaten bekend zijn bespreken we ze weer in de omgevingsraad en kijken we samen of er nog meer maatregelen nodig zijn om slagschaduw op specifieke woonplekken te verminderen.

We spraken af om enkele woningen op de Kladde en bij Botshoofd toe te voegen aan als meetpunten voor het onderzoek. Wellicht ook zorghotel Ter Wal in Lepelstraat opnemen in het onderzoek.

Actie PE: Uitzoeken of de wieken altijd in een zelfde stand staan als ze stilgezet worden (of staan ze stil waar ze uitkomen op dat moment?) De achterliggende vraag is of er rekening kan worden gehouden met waar de stilstaande schaduw terecht komt.

Bij externe veiligheid: staan er al ergens windmolens van deze afmetingen (max. tiphoogte van 280m)?

A: Nee, fabrikanten ontwikkelen steeds hogere windmolens met zo groot mogelijke rotordiameter. Die geven namelijk de meeste opbrengst ten opzichte van het benodigde materiaal. Ze worden ook steeds beter in geluidsreductie. Grotere windmolens produceren niet persé meer geluid en ze zijn gehouden aan dezelfde normen: op een gevel van een woning mag maar een bepaald maximum aantal decibel komen.

In Flevoland staan nu de hoogste windmolens van Pure Energie (247m tiphoogte). We bouwen al meer dan 25 jaar windmolens daar. De inwoners zijn op zich gewend aan windmolens in het uitzicht, maar over de grotere varianten stellen ze vrijwel dezelfde vragen als elders in het land.

-Produceren windmolens magnetische velden?

A: Ja, kabels waar stroom doorheen gaat hebben magnetische straling, maar door de strenge normering is dat zeer beperkt.

Bij Ecologie: toelichting op de standaard werkmethode, de scope en de betrouwbaarheid van de data is nodig.

A: dat kan het beste aan de hand van voorbeelden van ecologisch onderzoek op andere locaties.

Actie PE: twee voorbeelden sturen aan de deelnemers. PE en de werkgroep Brabantse Wal zoeken ook onderling contact hierover. Terugkoppeling in volgende overleg.

-Verzameling van data voor én na de plaatsing is gewenst om de werkelijke impact na te gaan. En overleg met de Natuurorganisaties.

A: Er is een 'Monitoringsprotocol Wind op Land 2021' waar NWEA ook partij in is.

Actie PE: navragen hoe dat toegepast wordt door ons.

-Wordt er in de 25 jaar dat de vergunning geldt, rekening gehouden met dynamische natuur en klimaatverandering en ook met aanpassingen in de wet? Kan er in het onderzoek door deskundigen een voorspelling gedaan worden over toekomstige ontwikkelingen in de natuur?

A: We kunnen nu niet vooruitlopen op ontwikkelingen na vergunningverlening. De wetgever kiest bij

Windpark **Rubeerdijk**

aanpassing van de wet of deze van toepassing is op huidige activiteiten of dat deze er van uitgezonderd worden, of er een overgangsregeling wordt toegepast.

-Is het verstandig/goedkoper om per definitie maatregelen te nemen om ecologische schade aan vogels en vleermuizen te minimaliseren (bijv. 1 zwarte wiek per molen)?

A: We nemen maatregelen op basis van de nu beschikbare kennis. Zonder te weten of maatregelen effectief zijn heeft het geen zin om ze toe te passen. Pure Energie is een van de partijen die betrokken is bij het onderzoek naar de zwarte wiek (<https://www.tno.nl/nl/newsroom/2023/11/zwarte-wieken-windturbines/>). Dat onderzoek loopt nog. De eerste gedeelde resultaten gaven geen duidelijk verschil aan in vogelslachtoffers. Maar een zwarte wiek is wel van invloed op de beleving in het landschap.

-Is het een kans om nu met grondeigenaren af te spreken om voor de omliggende landbouwpercelen over te stappen op biologische teelt, als onderdeel van een goede ecologische inpassing?

A: Dit plaatsen we op de flipover om later te bespreken.

-Zijn er mogelijkheden om het windmolenpark met veel groen te omkleden? Leidt dat dan tot meer fauna maar ook meer aanvaringsslachtoffers? Reduceert een groene inbedding geluidsoverlast van de turbines?

A: Landschappelijke inpassing van windmolen is lastig, in ieder geval dicht bij de molen. Op grote afstand kan strategische plaatsing van een heg of een boom wel wat doen maar dat heeft dan, naar verwachting, geen impact op aanvaringen.

-Is de snelheid van de wiektip van een grotere windmolen hoger of lager dan die van een kleinere windmolen?

A: De maximumsnelheid van de wiektip blijft ongeveer gelijk. Daardoor draaien grotere turbines rustiger.

-Kunnen we voorkomen dat grondeigenaren kleine windmolens op eigen erf gaan plaatsen door ze in ruil daarvoor een aandeel in het windpark aan te bieden?

A: Dit onderwerp terug laten komen tijdens bespreking lokaal eigendom.

-Is er ook een Zeeuwse natuurorganisatie betrokken?

A: die zijn bij aanvang wel benaderd, maar we gaan er nog eens achteraan. Het onderzoek gaat natuurlijk ook over vliegbewegingen van vogels die vanuit Zeeland aan komen vliegen.

-Mag je wel bouwen als er bijvoorbeeld een rugstreeppad wordt gevonden?

A: We moeten voldoen aan de wet, de resultaten van het onderzoek geven ook aan waar we rekening mee moeten houden bij de bouw.

Bij Landschap is de vraag wie hierover gaat; de gemeente heeft al in beleid beschreven dat dit type landschap (open zeeleipolders) geschikt is voor de opwek van duurzame energie.

A: de onderzoeker die voor ons de project-m.e.r. uitvoert kijkt naar gemeentelijk en provinciaal beleid, naar de historie én het huidige gebruik van het landschap. Het resultaat is een beschrijving hoe windmolens daarin het beste passen. Je kan ze niet verstoppen, maar bijvoorbeeld wel bepaalde zichtlijnen respecteren.

Bij Vliegverkeer, radarverstoring en obstakelverlichting is de vraag waarom de verlichting niet bij landschap onderzocht wordt.

A: Het is verplicht om lichten aan te brengen op een windmolen van een bepaalde hoogte, vanwege de veiligheid. Wat dat betreft hoeft het niet onderzocht te worden. Er is in de omgevingsraad veel

Windpark Rubeerdijk

bijval voor het standpunt dat de rode obstakelverlichtingen (op de gondel en in de mast) zeer ongunstig is voor een goede landschappelijke inpassing.

Wat we onderzoeken is of de verlichting voorzien kan worden van naderingsdetectie zodat ze alleen aangaan als er een vliegtuig aankomt. Dat is wel een voordeel voor de beleving van donkerte in het open zeekeleipolderlandschap. We moeten toestemming vragen aan de luchtverkeersleiding. De verlichting heeft niets te maken met het functioneren van de windmolen.

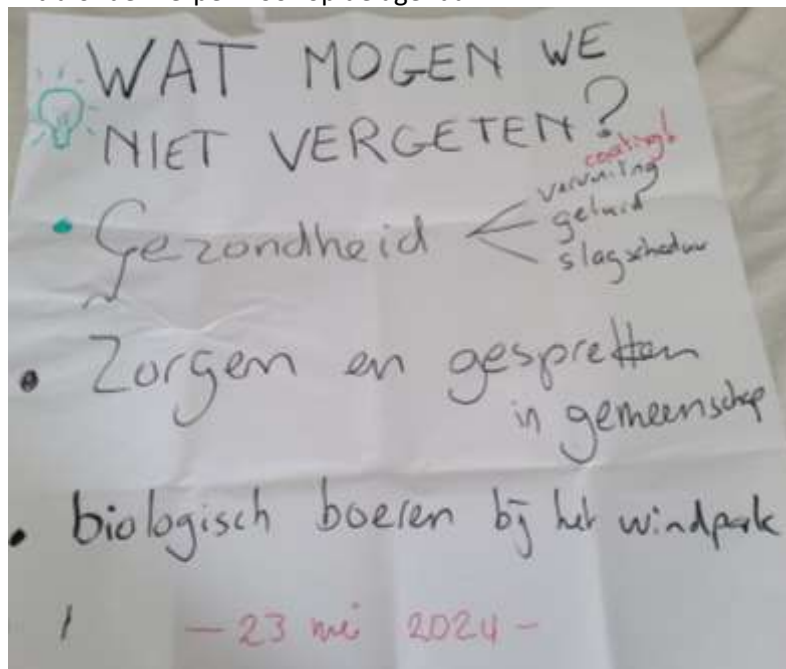
Bij **Archeologie** zijn geen vragen gesteld

Bij **Water en bodemkwaliteit** zijn geen vragen gesteld.

Bij **Nadeelcompensatie** verwachten een aantal deelnemers dat er per woning een bedrag wordt vastgesteld, liefst al vooraf, maar zeker als de posities van de windmolens bekend zijn.

A: het gaat in dit document om een globaal onderzoek naar het risico voor de initiatiefnemer; hoeveel vergoeding moeten wij waarschijnlijk gaan betalen? Het is per definitie geen bepaling per woning. Volgende keer staat de werking van nadeelcompensatie op de agenda. Daarna duidelijker hoe schade wordt vastgesteld, hoe proces werkt.

Extra onderwerpen voor op de agenda:

Volgende bijeenkomst

11 juli 19:00